

Qbuzz - U-OV
t.a.v. de heer J. Bekedam
Europalaan 2a
3526 KS Utrecht

Betreft: uw memo d.d. 5 juni 2020 over uitbreiding U-flex
CC. Dhr. D. Eerdmans, provincie Utrecht

Utrecht, 30 juni 2020

Geachte heer Bekedam,

Met belangstelling hebben we kennis genomen van uw memo d.d. 5 juni 2020 met als onderwerp uitbreiding U-flex. Het memo is een kennisgeving dat u de U-flexplannen gaat uitvoeren die u in het concept vervoerplan 2020 opgenomen hebt. Daarbij nodigt u ons uit om binnen een beperkt kader eventuele extra haltes voor te stellen.

Wij zien het als onze verantwoordelijkheid op dit moment een uitgebreider advies te geven. Onze motieven daarvoor zijn tweeledig. Ten eerste het proces dat we tot nu toe doorlopen hebben in de advisering over de uitbreiding van U-flex en ten tweede de huidige tijdsomstandigheden die juist op dit moment een goede introductie van U-flex in de weg kunnen staan. Daarnaast reageren we inhoudelijk op de twee gepresenteerde U-flexprojecten.

1. De uitbreiding van U-flex tot nu toe: de plannen en het proces van de advisering

In het concept vervoerplan 2020 hebt u aangekondigd plannen voor U-flex te zullen ontwikkelen in twee gebieden: Vijfheerenlanden en Zuilen én Maarssen

In Vijfheerenlanden wilde u de belbuslijnen 503 en 572 vervangen, die het gebied tussen Leerdam en Lexmond/Meerkerk ontsluiten. In dat gebied rijdt ook buurtbuslijn 703 Leerdam-Ameide, die u "vooralsnog" ongewijzigd wilde laten. Wij gaven daarop het volgende advies:

We adviseren voor dit moment U-flex niet in te voeren in plaats van de belbuslijnen 503 en 572. Zodra op het eiland van Schalkwijk daartoe aanleiding geeft willen we graag meedenken over andere U-flexgebieden. We adviseren u de buurtbuslijn goed te beheren in samenwerking met de buurtbusvereniging. Als er een levensvatbare buurtbuslijn is vinden we dat die niet vervangen moet worden door een flexsysteem.

In Zuilen en Maarssen wilde u met U-flex vooral lijn 13 vervangen. In ons advies schreven we het volgende:

We adviseren lijn 13 niet op te heffen.

Motieven:

- *Deze lijn is vorig jaar herontwikkeld als onderdeel van een goed doordacht netwerkje van midilijnen. Het is niet passend om binnen een jaar al met opheffingsplannen te komen.*
- *Voor dit moment ontraden we U-Flex in te voeren in plaats van deze buslijn.*
- *Zodra evaluatie op het eiland van Schalkwijk daartoe aanleiding geeft willen we graag meedenken over andere U-Flexgebieden.*

Onze afweging daarbij was het volgende:

- *Vanouds heeft deze lijn in de zomer een functie als recreatielijn naar de Maarsseveense plassen. Dat vervoer valt weg als we verflexen. Dat zal gepaard gaan met enig reizigersverlies en meer reputatieverlies voor het OV.*
- *lijnen 13 en 122 hebben sinds vorig jaar een starre halfuurdienst op het stadstraject station Overvecht – Daelwijck. Daar kan zich vervoer ontwikkelen. Dat is niet te verwachten als de uurdienst terugkomt.*

In reactie op onze adviezen hebt u inmiddels een evaluatierapport van het project op het eiland van Schalkwijk aan ons verzonden en mondeling toegelicht. In reactie daarop hebben wij u mondeling aangegeven dat de evaluatie aanleiding gaf U-flex verder te ontwikkelen, ook in andere gebieden. We hebben wel uitdrukkelijk de wens uitgesproken dat U-flex nog meer geïntegreerd zou worden met de rest van het lijnennet. Ons advies was en is:

- blijvende aandacht te besteden aan aansluitingen tussen U-flex en overig openbaar vervoer
- die aansluitingen ook vérgaand te garanderen
- zorg te blijven dragen goede informatie over U-flex in de reisplanners,
- verdere tariefintegratie toe te passen van U-flex met het overige stads- en streekvervoer.

Op onze overige adviezen van vorig jaar zoals hierboven geciteerd hebt u geen inhoudelijke reactie gegeven. Onze adviezen hebt u wel gevoegd bij het concept Vervoerplan 2020 zoals het voorgelegd is aan Gedeputeerde Staten.

2. Een goede introductie van U-flex

U-flex is een nieuw product voor de reizigers. Bij de introductie in Houten gold dat voor reizigers in Houten Zuid en op het Eiland van Schalkwijk, met name voor de reizigers van de buslijnen waarvoor U-flex de vervanging zou worden. U-OV heeft een zorgvuldig traject doorlopen van overleg met de gemeente en introductie van het nieuwe aanbod bij reizigers in het vervoergebied (en in sommige gevallen hun ouders). Wij van het ROCOV hebben ons op de hoogte gehouden van die ontwikkeling. We zijn er van overtuigd dat de wijze waarop U-flex hier geïntroduceerd is bijgedragen heeft aan het wederzijds begrip tussen vervoerder en reizigers, de kennis van reizigers over het systeem en het draagvlak voor U-flex. Bij de daadwerkelijke invoering zijn communicatieve inspanningen verricht ter promotie van U-flex.

Voor de reizigers in gebieden waar we de komende tijd U-flex gaan invoeren is de productformule net zo nieuw en onbekend als indertijd in de gemeente Houten.

Wij adviseren de introductie van U-flex in nieuwe gebieden aan te pakken zoals in de gemeente Houten gebeurd is:

- samenwerking te zoeken met de gemeenten;
- het gesprek aan te gaan met toekomstige gebruikers en hun inzichten ook te gebruiken in de ontwikkeling;
- actieve promotie van U-flex bij de introductie.

Het is juist voor een kleinschalige voorziening van levensbelang dat alles gedaan wordt om het draagvlak op te bouwen en dat bij invoering de reiziger zich uitgenodigd voelt om er gebruik van te maken. We zijn ons ervan bewust dat dat op dit moment, nu we te maken hebben met beperkingen ten gevolge van de Coronacrisis, minder gemakkelijk realiseerbaar is. Het contact met toekomstige gebruikers is niet optimaal zonder een persoonlijke benadering in dorpshuizen en dergelijke. Na introductie kan het gebruik lijden doordat reizigers nog bevreesd zijn voor besmetting in een klein voertuig, of zelfs doordat mensen in het algemeen minder reislustig zijn onder invloed van de tijdsomstandigheden.

Daarom ons advies:

- de ontwikkeling van nieuwe U-flexprojecten zodanig te plannen dat het mogelijk is onbelemmerd contact te leggen met toekomstige gebruikers;
- de invoering van U-flex uit te stellen tot een moment waarop de reiziger weer geneigd is onbevreesd op reis te gaan - een moment waarop promotie van het product weer effectief kan zijn. Dat betekent niet dat we intussen stil moeten zitten. We zijn graag bereid bij te dragen aan de planvorming, in samenspraak met u en met de gemeenten

3. Inhoudelijke adviezen U-flex gemeente Vijfheerenlanden

We zien kansen om in de gemeente Vijfheerenlanden te komen tot een U-flexgebied. Dit gebied is door verschillende oorzaken wat ingewikkelder dan het Eiland van Schalkwijk: om en door het gebied lopen veel buslijnen en een spoorlijn, waardoor het aantal raakpunten met het overige openbaar vervoer veel groter is. Anderzijds kan zo'n netwerk veel meer reisrelaties mogelijk maken.

We adviseren U in de Vijfheerenlanden U-flex te ontwikkelen en daarbij onder meer de volgende zaken te betrekken:

- bij de ontwikkeling uitgaan van het OV-netwerk in en om dit gebied en de reismogelijkheden die daarmee geboden kunnen worden
- de halten van de huidige belbuslijnen 503 en 572 bedienen
- de halten van buurtbuslijn 703 bedienen
- belangrijke knooppunten bedienen: station Leerdam, P+R Meerkerk
- ook kleinere overstappunten: Kortgerecht of Schoonrewoerd, Lexmond, Ameide, enzovoort
- Bij reservering moet de reiziger kunnen aangeven dat hij/zij wil overstappen. Daarbij moet hij/zij in de app of van de telefonist informatie kunnen krijgen op welk knooppunt overgestapt moet worden. De reis moet glashelder zijn!
- Kan U-flex meer gaan bijdragen aan de OV-ontsluiting van het hele stedelijke gebied van Leerdam
- Om zowel aantrekkelijk te zijn voor reizigers op korte als op lange trajecten zou reizen op OV-chipkaart met kilometertarief mogelijk moeten zijn
- Zo volledig mogelijke tariefintegratie met overig stads- en streekvervoer en Merwede-Lingelijn

In dit gebied rijdt buurtbuslijn 703. We vinden dat buurtbuslijnen zorgvuldig behandeld moeten worden. De buurtbus heeft specifieke kwaliteiten, zoals een vaste dienstregeling en de vertrouwde aanwezigheid van vrijwilligers uit de regio.

Om een onnodige verdwijning van lijn 703 te voorkomen adviseren we het volgende:

- een onderzoek te initiëren naar de kansen om buurtbuslijn 703 te behouden en te verbeteren;
- de uitkomst van dat onderzoek te betrekken in de ontwikkeling van U-flex.

We vinden het voor de hand liggen dat de gemeente en/of de provincie de verantwoordelijkheid nemen voor zo'n onderzoek.

4. Inhoudelijke adviezen U-flex Maarssen en Zuilen

Zoals aan het begin van deze brief gemeld blijven we hier bij ons advies van vorig jaar. Daar is een motief bijgekomen: het gebrekkig functioneren van lijn 12 waar het gaat de aansluiting tussen bus en trein als het gaat om de reisrelatie tussen Maarssen dorp en Breukelen/Amsterdam.

We adviseren U lijn 13 gedurende de lopende concessie niet op te heffen en dus U-flex niet te ontwikkelen op basis van vervanging van lijn 13.

Motieven:

- Deze lijn is in 2018 herontwikkeld als onderdeel van een goed doordacht netwerkje van midilijnen, dat nu nog maar een kleine anderhalf jaar functioneert
- Vanouds heeft deze lijn in de zomer een functie als recreatielijn naar de Maarsseveense plassen. Dat vervoer valt weg als we verflexen. Dat zal gepaard gaan met enig reizigersverlies en meer reputatieverlies voor het OV
- Lijnen 13 en 122 hebben sinds vorig jaar samen een klok vaste halfuurdienst op het stadstraject station Overvecht – Daelwijck. Daar kan zich vervoer ontwikkelen. Dat is niet te verwachten als de uurdienst hier terugkomt
- Lijn 13 is sinds de invoering van het Vervoerplan 2020 de enige buslijn die vanuit Maarssen dorp goede treinaansluitingen biedt op Maarssen station richting Amsterdam en terug. Lijn 12 biedt die aansluiting niet en kan dat ook niet gezien de bundeling met lijn 120
- U-flex is geen geschikte voorziening om de verlegde buslijn door de Schaakwijk te vervangen. U-flex is ook geen geschikte voorziening om het noordelijke deel van de Amsterdamsestraatweg te bedienen

In het Vervoerplan 2020 zijn enkele problemen ontstaan waarvoor U-flex een oplossing zou moeten zijn. We pleiten hierbij voor een andere benadering.

We verzoeken U:

- De resultaten van de in het Vervoerplan 2020 gewijzigde lijnen in Maarssen en Zuilen met ons te evalueren.
- Met ons in overleg te gaan over eventueel gewenste maatregelen voor dit gebied.
- Eventueel een visie te ontwikkelen op een mogelijk bijdrage van vraagafhankelijk vervoer in dit gebied.

5. Adviezen U-flex algemeen

U-flex is openbaar vervoer. Het moet dus toegankelijk zijn. Daarover zien we vaak onduidelijkheid. Niet alle haltes hebben dezelfde toegankelijkheid en op kleinschalige lijnen worden verschillende typen voertuigen ingezet.

We adviseren U

ROCOV UTRECHT

regionaal overleg consumentenorganisaties
openbaar vervoer

- aandacht te besteden aan de toegankelijkheid van U-flex en hoe die geregeld wordt
- de reizigers daarover te informeren: collectief in alle informatiemiddelen en ook individueel bij boeking

Vragen

Als u vragen heeft over ons advies, kunt u contact opnemen met het secretariaat.

Wij verwachten uw schriftelijke reactie uiterlijk vier weken na dagtekening van deze brief.

Met vriendelijke groet,

drs. J. van Leijenhorst
Voorzitter ROCOV Utrecht